

93066 - ذکر مشروع در هنگام افطار

سوال

حکم دعا بر اساس احادیثی که گفته‌اند ضعیف است چیست؟ احادیثی مانند:

۱. هنگام افطار: **«اللهم لك صمت وعلى رزقك أفطرت»**.

۲. **«أشهد أن لا إله إلا الله أستغفر الله أسألك الجنة وأعوذ بك من النار»**.

آیا این دعاها مشروع است؟ جایز است یا خیر؟ مکروه است؟ صحیح نیست یا حرام است؟

پاسخ مفصل

دعای هنگام افطار که ذکر نمودید در حدیث ضعیفی وارد شده که ابوداود (۲۳۵۸) از مُعَاذِ بْنِ زُهْرَةَ روایت نموده که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - هنگام افطار می‌گفت: **«اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ»**.

اما آنچه ابوداود (۲۳۵۷) از ابن عمر - رضی الله عنهما - روایت نموده ما را از روایت نخست بی‌نیاز می‌کند، چنانکه می‌گوید: پیامبر - صلی الله علیه وسلم - هرگاه افطار می‌کرد می‌فرمود: **«ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتْ العُرْوُقُ وَتَبَّتْ الأَجْرُ إِِنْ شَاءَ اللهُ»** (تشنگی رفت و رگ‌ها تر شد و ان شاء الله پاداش آن تثبیت شد) این حدیث را آلبانی در صحیح ابوداود، حسن دانسته است.

ثانیا:

برای روزه‌دار مستحب است که در اثنای روزه و هنگام افطار دعا کند، چرا که امام احمد (۸۰۳۰) از ابوهریره - رضی الله عنه - روایت کرده که گفت: گفتیم ای پیامبر خدا، ما هرگاه تو را می‌بینیم دل‌هایمان نرم می‌شود و از اهل آخرت می‌شویم و هرگاه از شما جدا می‌شویم دنیا ما را جلب خود می‌کند و زنان و کودکان را می‌بوییم. فرمود: **«اگر در همه حال مانند حالی بودید که نزد من دارید، بی‌شک ملائکه با شما مصافحه می‌کردند و در خانه‌هایتان به دیدار شما می‌آمدند، و اگر گناه نمی‌کردید بی‌شک الله گروهی را می‌آورد که گناه کنند تا آنان بیامرزند»** گفت: گفتیم ای رسول الله، درباره‌ی بهشت به ما بگو که بنای آن چیست؟ فرمود: **«خشتی از طلا و خشتی از نقره و ملاطش مشک بسیار خوشبو، و سنگریزه‌اش مروارید و یاقوت و خاکش زعفران. آنکه واردش شود خوشی می‌بیند و بدبختی را نخواهد چشید و جاودانه می‌شود و نمی‌میرد. لباسش کهنه نمی‌شود و جوانی‌اش از بین نمی‌رود. سه کس دعایشان رد نمی‌شود: امام عادل و روزه‌دار تا آنکه افطار کند و دعای مظلوم که بر ابرها حمل می‌شود و درهای آسمان برایش گشوده می‌شود و پروردگار عزوجل**

می فرماید: قسم به عزتم تو را یاری می دهم اگرچه پس از مدت زمانی» این حدیث را شعیب الأرنؤوط در تحقیق مسند احمد صحیح دانسته است.

ترمذی (۲۵۲۵) این حدیث را با لفظ **«و روزه دار هنگامی که افطار می کند»** روایت کرده و آلبانی در صحیح سنن ترمذی آن را صحیح دانسته است.

بنابراین می توانی هنگام افطار از خداوند بهشت را بخواهی و از آتش به او پناه ببری و استغفار گویی و هر دعای مشروع دیگری را بگویی. اما دعایی را با صیغه ی **«أشهد أن لا إله إلا الله أستغفر الله أسألك الجنة وأعوذ بك من النار»** نیافتیم.

و الله اعلم